

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2018-232

4.4.2018

Codan Forsikring

Retts hjelp

Tvist om aksjonærutbytte– sammenheng med sikredes yrke eller erverv?

Det oppstod tvist mellom sikrede og hovedaksjonær/styreleder i selskapet hvor sikrede hadde en aksjepost på 20 %, i forbindelse med spørsmålet om sikrede hadde krav på andel av tidligere og fremtidige utbytte opp til kr 500 000, eller om sikrede etter selskapets vedtekter kun hadde krav på utbytte for utdelinger som oversteg dette beløpet. Sikrede overtok aksjeposten vederlagsfritt i forbindelse med et generasjonsskifte og mottok ingen lønn fra selskapet. Sikrede hadde ikke et styreverv og hadde for øvrig ikke noen reell innflytelse i selskapet. Selskapet avsto sikredes søknad om rettshjelpdekning med henvisning til unntaket for tvist som har sammenheng med sikrede yrke eller erverv. Nemnda kom til at tvisten ikke hadde sammenheng med sikredes erverv.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for rettshjelputgifter under innboforsikringen og spørsmålet om tvisten har sammenheng med sikredes erverv.

Selskapet svarer i henhold til vilkårenes punkt 1.1 for *"nødvendige utgifter til advokat, retts hjelpere, retten, sakkyndige og vitner, når sikrede er part i tvist i den egenskap som er angitt i forsikringsbeviset"*. Vilkaene punkt 2. a) gjør unntak for:

Tvist som har sammenheng med, eller sitt utspring i, sikredes yrke eller erverv.

Sikrede overtok i 2008 vederlagsfritt en aksjepost på 20 % i et eiendomsselskap i forbindelse med et generasjonsskifte. Det oppstod tvist mellom sikrede og hovedaksjonær/styreleder i selskapet i forbindelse med spørsmålet om sikrede har krav på andel av tidligere og fremtidige utbytte opp til kr 500 000, eller om sikrede etter selskapets vedtekter kun har krav på utbytte for utdelinger som overstiger dette beløpet. Sikrede har foreløpig fremmet et krav på kr 300 000 basert på tidligere års utbytter, men det er opplyst at kravet kan bli betydelig større, da spørsmålet har betydning for fremtidige utbytteutdelinger. Sikrede opplyste i skademeldingsskjema at hun er passiv aksjonær og at hun ikke innehar et styreverv i selskapet.

Sikrede søkte om rettshjelpdekning hos selskapet for tvisten. Selskapet avsto kravet den 25.9.17 og opprettholdt avslaget den 12.10.17 med følgende begrunnelse:

I denne saken fremmer du et pengekrav (om utbytte) til et firma som du selv er medeier i. Vi ser at dette har sammenheng med/sitt utspring i erverv.

Ut ifra de opplysninger vi har mottatt har vi ikke grunnlag for å innvilge rettshjelpsdekning i dette tilfellet.

Sikrede påklaget avgjørelsen:

Mitt eierskap i (NN) har ikke sammenheng eller utspring i mitt yrke eller erverv. Dette er ikke virksomhet eller næringsvirksomhet for meg. Jeg er passiv eier i selskapet og har ervervet aksjene i eiendommen som et ledd i generasjonsskifte.

Selskapet opprettholdt sitt standpunkt etter en ny vurdering av saken:

"Erverv" betyr det samme som å tilegne seg/skaffe/kjøpe og det er ikke nødvendig at det skjer i forbindelse med yrkesvirksomhet. Det faktum at hun fikk aksjene ved som ledd i et generasjonsskifte, endrer ikke dette.

Sikrede krever dekning for rettshjelpgifter og har anført at begrepet "erverv" skal forstås som virksomhet/næringsvirksomhet, da begrepet må leses i sammenheng med "yrke" som er naturlig å forstå som ansettelsesforhold. Sikrede driver ikke næringsvirksomhet, og tvisten har ikke sammenheng med, eller utspring i, selve ervervet av aksjene. Enkeltpersonforetaket som står som eier av aksjene ble registrert to år etter at sikrede ble aksjonær i selskapet. Sikrede opprettet enkeltpersonforetaket fordi hun vurderte å starte en virksomhet, men dette ble ikke gjort. Sikrede kan ikke erindre at det ble etablert en bankkonto, og foretaket er for alle praktiske formål tomt, har ingen aktivitet og har aldri hatt noen aktivitet. Det er ingen forbindelse mellom organisasjonsnummeret og eierposten i eiendomsselskapet.

Selskapet har anført at den aktuelle tvisten rammes av unntaket som gjelder for *"tvist som har sammenheng med, eller sitt utspring i, sikredes yrke eller erverv"*. Selskapet har vist til FinKN-2015-032 som nærmere begrunnelse for sitt avslag. Selskapet viser til at sikredes aksjepost eies i form av et enkeltpersonforetak.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for rettshjelpgifter.

Forsikringen har unntak for tvist som gjelder yrke eller erverv. Begrepet "erverv" betyr virksomhet for å tjene penger. I utgangspunktet vil besittelse av en aksjepost ha som formål å tjene penger. Nemnda har imidlertid i tidligere uttalelser lagt til grunn at formålet med begrensningen i rettshjelpdekningen i forhold til erverv er å avgrense mot virksomhet med mer profesjonelt preg, jf. FSN-4684, FSN-7035, FKN-2010-167 og FKN-2010-413. Tvist forbundet med enkeltstående investeringer foretatt av en privatperson har derfor som utgangspunkt vært vurdert som dekningsmessig. Hvorvidt man står overfor et slikt tilfelle, eller en aktivitet som faller utenfor rettshjelpdekningen, beror på en helhetsvurdering med utgangspunkt i størrelsen og arten av de konkrete investeringer tvisten gjelder, sikredes plasseringshorisont og risikovilje, omfanget av annen eller tidligere aktivitet innen området og sikredes øvrige inntekt og formuesforhold.

Sikrede mottok de aktuelle aksjene vederlagsfritt i forbindelse med arv og har ikke investert noe i selskapet. Sikrede har derfor ikke utvist noen aktivitet i forhold til investeringen. Hun har verken satset egne penger eller tatt opp lån for å profitere på aksjene, hvilket taler for at det ikke dreier seg om erverv, jf. FSN-4684. Hun har heller ikke arbeidet i selskapet, hatt styreverv, deltatt på generalforsamlinger eller utvist annen aktivitet som kan tale for at det dreier seg om profesjonelt erverv, jf. FKN-2009-333, FinKN-2013-487 og FinKN-2015-411. Ut fra de fremlagte opplysninger har hun derfor vært en passiv aksjonær. Etter praksis er dette utenfor begrepet "erverv" i unntaket i rettshjelpvilkårene.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Elisabet Okkenhaug (selskapsrepresentant), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Ingebjørg Kiil (forbrukerrepresentant).